

SIVISTYSTOIMIALA

Toimielin: Sivistyslautakunta

Tilivelvollinen: Sivistysjohtaja

Sivistystoimiala koostuu viidestä seuraavasta tulosalueesta; sivistystoimen hallinto, esi- ja perusopetus, varhaiskasvatus, kirjasto- ja kulttuuritoimi, vapaa-aikatoimi.

Sivistystoimiala					
Käyttötalousosa					
	TP 2020	MTA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Kokonaismenot/as	2356,23	2448,64	2471,78	2433,72	2411,68
Toimintamenot	-11 946 092	-12 402 384	-12 655 529	-12 655 366	-12 781 919
- ulkoinen	-9 094 224	-9 595 872	-9 797 452	-9 768 708	-9 866 395
- sisäinen	-2 851 867	-2 806 512	-2 858 077	-2 886 658	-2 915 524
Toimintatulot	665 181	726 290	775 888	783 647	791 483
- ulkoinen	665 181	726 290	775 888	783 647	791 483
- sisäinen	0	0	0	0	0
TOIMINTAKATE	-11 280 911	-11 676 094	-11 879 641	-11 871 719	-11 990 436
Toimintakulujen muutos %		4 %	2 %	0 %	1 %
Toimintakatteen muutos %		4 %	2 %	0 %	1 %

Sivistystoimen hallinto

Sivistystoimen hallintoon kuuluu sivistyslautakunnan toiminta ja sivistystoimialan johtaminen.

Sivistystoimen hallinto					
Käyttötalousosa					
	TP 2020	MTA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Kokonaismenot/as	26,44	24,54	26,14	26,00	25,76
Toimintamenot	-134 034	-124 279	-133 845	-135 183	-136 535
- ulkoinen	-127 548	-116 836	-126 385	-127 649	-128 925
- sisäinen	-6 486	-7 443	-7 460	-7 535	-7 610
Toimintatulot	51	0	0	0	0
- ulkoinen	51	0	0	0	0
- sisäinen	0	0	0	0	0
TOIMINTAKATE	-133 983	-124 279	-133 845	-135 183	-136 535
Toimintakulujen muutos %		-7 %	8 %	1 %	1 %
Toimintakatteen muutos %		-7 %	8 %	1 %	1 %

Tavoitteet

STRATEGINEN TAVOITE: PANOSTUS KASVUN JA OPPIMISEN KOKONAISUUDEN SUJUVUUTEEN	
Vuositavoite:	Mittari:
Pornaisten kunnan hyvinvointisuunnitelman tavoitteiden eteneminen kaiken ikäisille osana terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä	Tavoitteiden toteutumisen seuranta

	TP 2020	MTA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Kokoukset	9	9	10	10	10
Toimintakulut €/asukas	26,45	24,54	26,14	26,00	25,76
Asukasluku	5 068	5 065	5 120	5 200	5 300

Varhaiskasvatus

Varhaiskasvatukseen kuuluvat päiväkodit, perhepäivähoito, koulujen tiloissa järjestettävä esiopetusta täydentävä varhaiskasvatus, avoin varhaiskasvatus, tuettu varhaiskasvatus sekä lasten yksityisen ja kotihoidon tuki.

Varhaiskasvatus Käyttötalousosa					
	TP 2020	MTA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Kokonaismenot/as	631,78	643,50	654,07	650,45	644,56
Toimintamenot	-3 203 130	-3 259 351	-3 348 842	-3 382 330	-3 416 154
- ulkoinen	-2 843 726	-2 965 649	-3 053 722	-3 084 259	-3 115 102
- sisäinen	-359 404	-293 702	-295 120	-298 071	-301 052
Toimintatulot	276 920	288 300	288 300	291 183	294 095
- ulkoinen	276 920	288 300	288 300	291 183	294 095
- sisäinen	0	0	0	0	0
TOIMINTAKATE	-2 926 210	-2 971 051	-3 060 542	-3 091 147	-3 122 059
Toimintakulujen muutos %		2 %	3 %	1 %	1 %
Toimintakatteen muutos %		2 %	3 %	1 %	1 %

Varhaiskasvatuksen toimintakuluissa on hienoista kasvua kunnallisen varhaiskasvatuksen lapsimäärien kasvusta johtuen. Kokonaisuutena lapsimäärässä ei ole havaittavissa kasvua vaan kyse on siirtymästä kunnalliseen toimintaan yksityisestä varhaiskasvatuksesta sekä kotihoidosta.

Varhaiskasvatussuunnitelma ohjaa Pornaisten varhaiskasvatuksen toimintakulttuuria

Talousarvio ja –suunnitelmavuosina tavoitteena on kehittää Pornaisten varhaiskasvatuksen toimintakulttuuria uudistetun varhaiskasvatussuunnitelman mukaisesti. Pornaisten kunnan oma varhaiskasvatussuunnitelma laadittiin vuonna 2019. Tuetun varhaiskasvatuksen osuutta päivitettiin vuoden 2020 aikana ja vuonna 2021 suunnitelmaa päivitettiin käydyn arvokeskustelun pohjalta. Vuonna 2021 on

käynnistynyt varhaiskasvatussuunnitelman mukaisen toimintakulttuurin toteuttamista tukeva Kaikille yhteinen varhaiskasvatus- hanke, jonka kautta on mahdollista kouluttaa henkilöstöä laajasti. Toimintakulttuurin kehittämisen keskeisinä tavoitteina ovat joustavan lähipalvelun mahdollistaminen kaikille lapsille tuen järjestelyitä kehittämällä, lasten osallisuuden lisääminen sekä perheen huomioiminen kokonaisuutena varhaiskasvatuksen järjestämisessä

Koko kunnan yhteinen varhaiskasvatussuunnitelma ohjaa myös sekä yksityisen että kouluissa järjestettävän esiopetusta täydentävän varhaiskasvatuksen toimintakulttuuria.

Palveluverkon uudistamista jatketaan- Linnunlaulun päiväkodin laajennus otetaan käyttöön keväällä 2022

Varhaiskasvatuksen palveluverkko uudistuu kun Linnunlaulun päiväkodin laajennus valmistuu vuoden 2022 keväällä. Yhden kunnallisen päiväkodin malliin siirtyminen takaa lapselle vähemmän muutoksia perheen eri vaiheissa. Keskittäminen yhteen yksikköön vähentää avustavan henkilöstön sijaisten tarvetta ja myös tukipalveluiden tuottaminen helpottuu. Vuorohoidon järjestäminen mahdollistetaan lisäksi laajennetussa päiväkodissa.

2- vuotinen esiopetuskokeilun vaikutukset varhaiskasvatukseen

Pornaisten kunta toimii 2- vuotisessa esiopetuskokeilussa verrokkikuntana. Verrokkikuntana toimiminen ei vaikuta suoraan kunnan järjestelyihin. Toiminnan suunnittelussa varaudutaan kuitenkin siihen, että mahdollinen viisi- ja kuusivuotiaiden esiopetukseen liittyvä täydentävä varhaiskasvatus voidaan järjestää kokeilun mukaisesti tulevaisuudessa. 2- vuotisen esiopetuksen kokeilu jatkuu vuoden 2024 kevääseen.

Varhaiskasvatuksen avoin toiminta osana kaikkien kuntalaisten kohtaamispaikan

Eryteisesti kotihoidon tuella oleville perheille tukea ja toimintaa tarjoaa vuonna 2019 avattu Yhdistystalo Pytinki, jossa järjestetään ennaltaehkäisevästi avoimen varhaiskasvatuksen toimintaa osana kaikkien kuntalaisten kohtaamispaikkaa. Kohtaamispaikkatoimintaa kehitetään terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen liittyvien tavoitteiden mukaisesti.

Varhaiskasvatuksen hankkeet vuonna 2022 edistävät toimintakulttuurin kehittämistä

1. Erytisavustus varhaiskasvatuksen tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin ja laadun kehittämiseen, valtionavustus vuosille 2020-21, 73.000€
2. Erytisavustus varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen lukemisen kulttuuria ja lukutaitoa vahvistaviin toimenpiteisiin 2019-21, 7.000€
3. Liikkuva lapsi varhaiskasvatuksessa, valtionavustus vuosille 2021-22, 24.000€, omarahoitusosuus 25.000€ vuodelle 2022
4. Kaikille yhteinen varhaiskasvatus, alueellinen hanke (Hyvinkää, Järvenpää, Kerava, Mäntsälä, Nurmijärvi, Pornainen, Tuusula) 314.000€

Tavoitteet

STRATEGINEN TAVOITE: PANOSTUS KASVUN JA OPPIMISEN KOKONAISUUDEN SUJUVUUTEEN	
Vuositavoite:	Mittari:
Pornaisiin soveltuvan tuen järjestelyiden kehittäminen uudistuvan lainsäädännön mukaisesti	Uusien toimintatapojen suunnitelma ja käyttöönotto

Vuorohoidon järjestelyiden rakentaminen kunnalliseen varhaiskasvatukseen	Vuorohoidon käynnistäminen kunnallisessa varhaiskasvatuksessa tarvittaessa 8/2022 alkaen
Yksityisen varhaiskasvatuksen laajuuden ylläpitäminen vähintään vuoden 2021 mukaisella tasolla	Yksityisessä varhaiskasvatuksessa olevien lasten määrä

STRATEGINEN TAVOITE: TOIMINTATAVAT JA AKTIVITEETIT	
Vuositavoite:	Mittari:
Lapsen osallisuutta edistävien toimintatapojen lisääminen	Uusien toimintatapojen käyttöönotto

STRATEGINEN TAVOITE: TOIMINTA- JA OPPIMISYMPÄRISTÖ	
Vuositavoite:	Mittari:
Avoimen varhaiskasvatuksen liittäminen osaksi kohtaamispaikkatoimintaa	Toimintamalli

Kunnallinen päiväkotihoito	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Lapsimäärä (31.12.)	119	121	110	130	130	130

Esiopetusta täydentävä varhaiskasvatus (koulujen yhteydessä)	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Lapsimäärä (31.12.)	37	46	36	34	37	28

Kunnallinen perhepäivähoito	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2023
Lapsimäärä (31.12.)	30	23	22	20	20	20

Yksityinen päiväkotii-/ryhmäperhepäivähoito	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Lapsimäärä (31.12.)	48	34	42	34	32	30

Yksityinen perhepäivähoito	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2022	TS 2023
Lapsimäärä (31.12.)	24	17	20	16	16	16

Kunnallinen ja yksityinen varhaiskasvatus yhteensä	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2022	TS 2023
Lapsimäärä (31.12.)	258	241	230	234	235	224

Esi- ja perusopetus

Esi- ja perusopetukseen kuuluvat kunnan kolme esi- ja perusopetusta toteuttavaa yksikköä (Pornaisten Yhtenäiskoulu, Mika Waltarin koulu ja Parkkojan koulu) sekä muissa kunnissa pornaislaisille oppilaille toteutettava esi- ja perusopetus.

Esi- ja perusopetus					
Käyttötalousosa					
	TP 2020	MTA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Kokonaismenot/as	1546,54	1610,11	1604,72	1571,46	1557,23
Toimintamenot	-7 840 951	-8 155 188	-8 216 150	-8 171 593	-8 253 309
- ulkoinen	-5 515 402	-5 816 350	-5 871 316	-5 803 311	-5 861 344
- sisäinen	-2 325 549	-2 338 838	-2 344 834	-2 368 282	-2 391 965
Toimintatulot	321 076	345 990	398 083	402 064	406 084
- ulkoinen	321 076	345 990	398 083	402 064	406 084
- sisäinen	0	0	0	0	0
TOIMINTAKATE	-7 519 875	-7 809 198	-7 818 067	-7 769 529	-7 847 224
Toimintakulujen muutos %		4 %	1 %	-1 %	1 %
Toimintakatteen muutos %		4 %	0 %	-1 %	1 %

Kuvaus tulosalueen keskeisistä muutoksista/tulevasta kehityksestä.

Poikkeavasta tilanteesta palautuminen arkeen opittua hyödyntäen

Talousarviota kirjoitettaessa on oletettavissa, että vuoden 2022 aikana oppilaiden ja henkilöstön näkökulmasta palataan lähemmäs tavanomaisia opetusjärjestelyitä. Arkeen palaaminen tukee jo itsessään koronavirustilanteesta palautumista. Pornaisissa kohtuullisen kokoiset opetusryhmät ja tuen järjestelyihin tehtävä tavanomaista suurempi kouluttaminen sekä resursointi mahdollistavat oppilaille tarvittavan tuen saamisen. Edellä mainitut järjestelyt mahdollistuvat Pornaisten kunnan saaman valtionavustuksen (80.000€) sekä alueellisten verkostohankkeiden tukemana.

Poikkeavat olot aiheuttivat myös opetuksen järjestämiseen kehittymistä, joten kaikki epidemian vaikutukset eivät ole olleet negatiivisia. Esimerkiksi TVT- taitojen kehittymisessä on otettu suuria edistysaskeleita niin opettajien kuin oppilaiden osalta. Laitekantaan resursoimalla saadaan hyödynnettyä kehittyneet taidot mahdollisimman hyvin opetuksen kehittämisen näkökulmasta. Tulevien vuosien aikana Pornaisissa saavutetaan 3-9 vuosiluokkien osalta 1:1 taso, eli jokaisella noiden vuosiluokkien oppilaalla on käytössä oma läppäri.

Toisaalta edelleen on muistettava henkilöstön pitkään jatkunut kuormitustila, joten työhyvinvoinnin ylläpitäminen vaatii edelleen erityistä huomioita.

Toimintakulttuurin kehittäminen jatkuu- opetussuunnitelma määrittelee kehittämisen suunnan

Toimintakulttuurin muutoksella tavoitellaan opetuksen järjestelyiden joustavuuden ja yhdessä tekemisen kasvua, jolloin pystytään parantamaan yhteisöllisyyttä sekä vastaamaan paremmin myös oppilaiden yksilöllisiin tarpeisiin. Joustavuuden ja yhdessä tekemisen lisääminen perustuu valtakunnalliseen opetussuunnitelmaan sekä sen perusteella laadittaviin lukuvuosisuunnitelmiin. Opetuksen ja tuen

järjestämiseen liittyviä rakenteita muutetaan siten, että yhdessä tekemiselle ei ole rakenteisiin liittyvää estettä.

Vuonna 2022 toimintakulttuurin kehittämistä tuetaan alueellisten hankkeiden avulla. Alueellisen **Kaikille yhteinen koulu** hankkeen kautta tarjotaan paljon laadukasta opettajan käytännön työtä palvelevaa koulutusta, jolloin saadaan lisättyä esim. henkilöstön osaamista haastaviin oppilaisiin liittyen. Lisäksi alueellisena yhteistyönä toteutetaan **Sitouttavan koulu yhteistyön** hanketta, jossa pilotoidaan koulu yhteisöissä opetusvelvollisuuteen sitomattomia kasvatus- ja sosiaalialan toimijoita (Pornaisissa kouluvalmentaja), jotka voivat "ottaa koppia" nuorista. Lisäksi hankkeessa rakennetaan malleja interventioille erilaisten poissaolojen syiden perusteella

Oppilasmäärän muutokset mahdollistavat laadukkaan ja hyvin resursoitun opetuksen

Talousarvio- ja suunniteluvuosina tapahtuva oppilasmäärän väheneminen mahdollistaa sekä opetuksen laadun parantamisen että opetettavien tuntien maltillisen kokonaisuuden vähentämisen. Samalla on huolehdittava tilojen hyvästä ylläpidosta, jotta oppimisympäristö saadaan pidettyä terveellisenä ja turvallisena jatkossakin. Investointisuunnittelusta tulevien vuosien keskeisin strategista suunnittelua vaativa kohde on Yhtenäiskoulu, joka tarvitsee pitkän tähtäimen suunnittelua tilojen kunnossapidosta ja/tai uudistamisesta. Tämä tarkastelu toteutetaan samanaikaisesti monitoimihallin taustaselvittämisen kanssa liikuntatilojen osalta.

Opetuksessa on jo lainsäädännönkin perusteella tehtävä jatkuvaa arviointia oman toiminnan kehittämisen osalta. Pornaisissa OPS-laatutyöryhmä seuraa ja ohjaa opetussuunnitelman käyttöönoton toteutumista ja sen arviointia säännöllisesti. OPS- laatutyöryhmä ohjaa paikallista työtä siten, että opetussuunnitelman perusteiden muutokset huomioidaan Pornaisten kunnan opetussuunnitelmassa aikataulun mukaisesti. Opetuksen laadun arviointityö jatkuu vuonna 2022 uudella arviointikierroksella kunnassa käytössä olevan CAF- menetelmän mukaisesti.

Esi- ja perusopetuksen hankkeet vuonna 2022 edistävät toimintakulttuurin kehittämistä

1. Monimuotoista kerhotoimintaa joustavien järjestelyin" (OPH) 10.000€
2. Valtionavustus esi- ja perusopetuksen tasa-arvoa edistäviin toimenpiteisiin vuosille 2021-22, 36.000€
3. Valtion erityisavustus esi- ja perusopetukseen koronaepidemian vaikutusten tasoittamiseksi vuosille 2021-22, 80.000€
4. Kaikille yhteinen Koulu, alueellinen hanke (Hyvinkää, Järvenpää, Kerava, Mäntsälä, Nurmijärvi, Pornainen, Tuusula)
5. Sitouttavan koulu yhteistyön pilotointi, alueellinen hanke (Hyvinkää, Järvenpää, Kerava, Mäntsälä, Nurmijärvi, Pornainen, Tuusula, Sipoo ja Kirkkonummi)
6. Oppilaanohjauksen alueellinen kehittämishanke (Hyvinkää, Järvenpää, Kerava, Mäntsälä, Nurmijärvi, Pornainen, Tuusula, Sipoo, Porvoo, Vihti ja Kirkkonummi)
7. Valtion erityisavustus oppilas- ja opiskelijahuollon henkilöstömitoituksen laajentamisen vaatimiin toimenpiteisiin, erityisesti yhteisöllisen opiskelu huollon vahvistamiseen esi- ja perusopetuksessa, 25.000€

Tavoitteet

STRATEGINEN TAVOITE: PANOSTUS KASVUN JA OPPIMISEN KOKONAISUUDEN SUJUVUUTEEN	
Vuositavoite:	Mittari:
Yhtenäiskoulun alueen kehittämissuunnitelma valmistuu keväällä 2022 (huomioiden monitoimihalliratkaisun) ja etenemismahdollisuus valitaan	Suunnitelman valmistuminen Päätös etenemisen suunnasta

STRATEGINEN TAVOITE: TOIMINTATAVAT JA AKTIVITEETIT.	
Vuositavoite:	Mittari:
Oppilaiden osallisuutta lisäävien toimintatapojen laajentaminen osana terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen tavoitteita	Uusien toimintatapojen käyttöönotto Kouluvalmentajamallin vakiintuminen
Oppilaskohtaiset tietokoneet ovat käytössä kaikilla kunnan 3-9 luokan oppilailla lukuvuoden 2022-23 alusta	Oppilaskohtaisten koneiden määrä
Yhdessä toimiminen (yhteis-/samanaikaisopettajuus) vakiintuu toimintatavaksi kaikilla luokka-asteilla	Lukuvuosisuunnitelman koulukohtainen seuranta toteutumisesta

STRATEGINEN TAVOITE: TOIMINTA- JA OPPIMISYMPÄRISTÖ	
Vuositavoite:	Mittari:
Opetettujen tuntien kokonaismäärä pienenee vuosittain tarkoituksenmukaisten ryhmäkokojen seurauksena	Opetetut tunnit

Pornaisten kunta	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Oppilasmäärän kehitys (20.9)						
0-6	514	521	505	468	463	426
7-9	282	252	247	244	228	230
YHT.	796	773	752	712	691	656

Pornaisten Yhtenäiskoulu	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Oppilasmäärän kehitys (20.9)						
0-6	264	270	263	230	234	234
7-9	282	252	247	244	228	230
YHT.	546	522	510	474	462	464

Mika Waltarin koulu	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Oppilasmäärän kehitys (20.9)						
0-6	123	122	121	119	116	110

Parkkojan koulu	TP 2019	TP 2020	TA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Oppilasmäärän kehitys (20.9) 0-6	127	129	121	119	113	109

Kirjasto- ja kulttuuripalvelut

Kirjasto- ja kulttuuripalvelut Käyttötalousosa					
	TP 2020	MTA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Kokonaismenot/as	78,69	84,67	87,59	87,11	86,32
Toimintamenot	-398 972	-428 830	-448 473	-452 958	-457 487
- ulkoinen	-312 353	-342 249	-361 296	-364 909	-368 558
- sisäinen	-86 619	-86 581	-87 177	-88 049	-88 929
Toimintatulot	2 548	2 100	1 330	1 343	1 357
- ulkoinen	2 548	2 100	1 330	1 343	1 357
- sisäinen	0	0	0	0	0
TOIMINTAKATE	-396 424	-426 730	-447 143	-451 614	-456 131
Toimintakulujen muutos %		7 %	5 %	1 %	1 %
Toimintakatteen muutos %		8 %	5 %	1 %	1 %

Kirjasto- ja kulttuuripalveluja ohjaa niiden toimintaan liittyvät lait ja asetukset sekä kunnan strategiset tavoitteet että hyvinvointiohjelma. Toiminnan tarkoituksen voi tiivistää kolmeen ydinkohtaan, jotka perustuvat lakiin yleisistä kirjastoista: yhteisöllisyys, moniarvoisuus ja kulttuurinen moninaisuus. Talousarviovuonna tärkeimmät tavoitteet ovat: Sanapalsti-tietokannan kuvagallerian ja arkisto-osiain täydentäminen kunnan asukkaiden kanssa yhteistyössä. Kirjastotoimen tavoitteena on aineiston tarroitus rfid-tarroilla, se nopeuttaa logistiikka ja helpottaa aineiston käsittelyä. Jatkossa aineisto voidaan lainata ja palauttaa pino kerrallaan. Rfid-tarrojen ja tarvittavien laitteiden hankinta tehdään yhdessä muutaman Hellekirjaston kanssa. Jatkamme digitaalisten palveluiden ja neuvonnan tarjoamista. Jokaisella kuntalaisella pitää olla oikeus päästä tietoon käsiksi, on se sitten analogisessa tai digitaalisessa muodossa.

Tavoitteet

STRATEGINEN TAVOITE: PANOSTUS KASVUN JA OPPIMISEN KOKONAISUUDEN SUJUVUUTEEN	
Arvioimme ja kehitämme kunnan omaa palvelutuotantoa yksityisen palvelutarjonnan rinnalla sekä yhteistyössä naapurikuntien kanssa. Panostamme ennaltaehkäiseviin palveluihin terveyden ja hyvinvoinnin edistämässä.	
Vuositavoite:	Mittari:
Osallistuminen paikallisten ja naapurikuntien kulttuuritoimijoiden tapaamisiin vähintään kaksi kertaa vuodessa.	Aville tehtävä vuositilasto.
Lainattavan aineiston rfid-tarroitus. Kilpailutus ja hankinta yhteistyössä muiden Helle-kirjastojen kanssa.	Kuinka monta % lainattavasta aineistosta on vuoden lopussa saanut rfid-tarran.

<p>Kansalaisopisto toteuttaa vapaan sivistystyön lainsäädännön mukaista toimintaa Pornaisissa. Opiston tehtävänä on tarjota kaiken ikäisille kuntalaisille lähipalveluna mahdollisuutta aktiiviseen, elinikäiseen ja tavoitteelliseen opiskeluun ja harrastamiseen.</p> <p>Kansalaisopiston toiminnalle on tyypillistä vapaaehtoisuus, omaehtoinen oppiminen, kansalaisvalmiuksien kehittäminen ja kuntalaisten hyvinvoinnin sekä sosiaalisten verkostojen luominen ja tukeminen.</p>	<p>Toteutuneiden kurssien määrä. Opetushallitukselle ja tilastokeskukselle tehtävät vuosiraportit.</p>
<p>Musiikkiopisto lisää kuntalaisten hyvinvointia tarjoamalla musiikin (taiteen) perusopetuspalveluja pääsääntöisesti lapsille ja nuorille, tapahtumia ja konsertteja lähipalveluina kaiken ikäisille kuntalaisille, joko järjestämällä niitä yksin tai yhdessä kunnan kanssa. Kulttuuritapahtumien ja esitysten tallentaminen sekä tallenteiden jakelu kuntalaisille on myös yksi lähipalvelujen muodoista. Kurssimuotoista verkko-opetusta aikuisille aletaan suunnitella.</p>	<p>Aville, Opetushallitukselle ja Tilastokeskukselle tehtävät vuositilastot. Konserttien (Kirjasto, koulu, päiväkot) määrä ja oppilasmäärät</p>

STRATEGINEN TAVOITE: TOIMINTATAVAT JA AKTIVITEETIT	
<p>Kehitämme uusia toimintatapoja sekä Pornaisten elinvoimaa lisääviä aktiviteetteja yhteistyössä kolmannen sektorin kanssa. Hyödynnämme kehittämisessä kuntalaisten lisääntyneen aktiivisuuden ja tuemme hyvien hankkeiden toteutumista lisäämällä niille myös taloudellisia resursseja.</p>	
Vuositavoite:	Mittari:
<p>Sanapalsti-tietokannan sisällön monipuolinen lisääminen. Kuntalaisilta saatavien kuvatunnistetietojen lisääminen tietokantaan.</p>	<p>Arkisto-osion laajuus vuoden lopussa. Saadut kuvatunnistetiedot on tarkistettu ja lisätty tietokantaan.</p>
<p>Otamme kunnan asukkaat mukaan kirjastossa olevien näyttelyiden suunnitteluun. Tarjoamme kirjastosalissa ja Pellavasalissa tilat näyttelyn järjestämiseen.</p>	<p>Aville tehtävä vuositilasto.</p>
<p>Musiikkiopisto haluaa lisätä ja vahvistaa pienten lasten taidekasvatusta (maksuton muskari, valmennusopetus) ja lisätä yhteistyötä koulujen kanssa mm. harrastemallin luomiseksi Pornaisiin, myös eskarilaisten ja alakoululaisten harrastustoimintaa halutaan monipuolistaa yhdessä koulujen kanssa. Kuntamaksun kehittäminen maksuttomaan muskariin.</p>	<p>Eskarilaisten määrä (valmennusopetus). Musiikkileikkikoululaisten määrä (maksuton muskari). Maksuttoman muskarin kuntamaksun suuruus.</p>

STRATEGINEN TAVOITE: TOIMINTA- JA OPPIMISYMPÄRISTÖ	
<p>Kohdistamme erityisiä toimintapiteitä kunnan vetovoiman lisäämiseen, lapsiperheiden houkuttelemiseen ja muuttohalukkuuden lisäämiseen. Tavoitteenamme ovat kunnan väestön kasvu ja tarkoituksenmukaiset ryhmäkoot kunnan palvelutuotannossa.</p>	
Vuositavoite:	Mittari:
<p>Kulttuuripalvelujen laajempi saavutettavuus.</p>	<p>Kirjaston YouTube-kanavan tekstitysten määrä vuositasolla.</p>
<p>Kirjastopalvelujen toiminta- ja oppimisympäristö on verkossa käytössä 24/7.</p>	<p>Finna-raporttien seuranta: onko Helle-finna jouduttu ajamaan alas vuoden aikana, jolloin</p>

	verkko ei ole ollut käytössä luvatus mukaisesti.
Kansalaisopiston uutena yhteistyökumppanina on kuntalaisten muodostama luonto- ja ympäristöasioihin keskittyvä ryhmä.	Toteutuneiden luento- ja tilaisuuksien määrä. Opetushallitukselle ja tilastokeskukselle tehtävät vuosiraportit.
Verkko-opetuksen ja digitaalisten verkko-opetuslustojen kehittäminen. Opetuspalvelujen hybridimallia kehitetään.	Musamestarin oppimislustojen (VM-hanke) jatkokehittäminen ja esittely. Haetaan ulkoista digirahoitusta ja laaditaan musiikkiopistolle digisuunnitelma 2030.

	TP 2020	MTA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Näyttelyitä Pellavasalissa	7	6	10	10	10
Kirjaston aukiolotunnit/kk/ka	153	175	175	175	175
Kirjaston kokonaislainaus	49 360	46 500	47 000	47 400	47 800
Kansalaisopisto					
Tunteja Pornaisissa	992	820	1 000	1 000	1 000
Opiskelijoita Pornaisissa	435	236	400	400	400
Kursseja Pornaisissa	53	41	45	45	45
Musiikkiopisto					
Varsinaiset oppilaat	36	36	32	33	34
Muut oppilaat	77	65	75	65	65
Viikkotunnit	32	33	35	35	35
Vuositunnit	1 120	1 135	1 225	1 225	1 225
Opetusviikkoja	35	35	35	35	35
Toimintakulut €/asukas	78,69	84,67	87,59	87,11	86,32
Asukasluku	5 068	5 065	5 120	5 200	5 300

Vapaa-aikapalvelut

Vapaa-aikapalveluihin kuuluvat vapaa-aikatoimen hallinto ja Isojärven leirimaja sekä liikunta- ja nuorisopalvelut.

Vapaa-aikapalvelut					
Käyttötalousosa					
	TP 2020	MTA 2021	TA 2022	TS 2023	TS 2024
Kokonaismenot/as	72,78	85,83	99,26	98,71	97,82
Toimintamenot	-369 005	-434 736	-508 219	-513 301	-518 434
- ulkoinen	-295 195	-354 788	-384 733	-388 580	-392 466
- sisäinen	-73 810	-79 948	-123 486	-124 721	-125 968
Toimintatulot	64 586	89 900	88 175	89 057	89 947
- ulkoinen	64 586	89 900	88 175	89 057	89 947
- sisäinen	0	0	0	0	0
TOIMINTAKATE	-304 419	-344 836	-420 044	-424 244	-428 487
Toimintakulujen muutos %		18 %	17 %	1 %	1 %
Toimintakatteen muutos %		13 %	22 %	1 %	1 %

Toimintaa ohjaavat lait ja asetukset sekä kunnan strategiset tavoitteet ja hyvinvointiohjelma. Liikuntapalvelut tuottaa terveyttä ja hyvinvointia edistäviä liikuntapalveluita eri kohderyhmät huomioiden sekä tukee seuratoimintaa. Liikuntapaikkojen ylläpidosta ja olosuhteista huolehtii tekninen toimi yhteistyössä vapaa-aikapalveluiden kanssa. Nuorisopalvelujen tehtävänä on edistää nuorten osallisuutta sekä tukea nuorten kasvua, yhteisöllisyyttä ja harrastamista.

Menojen osalta talousarviossa varaudutaan koronapandemian vaikutuksiin, jotta kuntalaisten terveyttä ja hyvinvointia voidaan riittävällä tasolla tukea ja edistää. Talousarviossa varaudutaan myös digitaalisten palveluiden kehittämiseen ja voimaa vanhuuteen mentorointiohjelmaan.

Isojärven leirimajalle tehdään kuntokartoitus, jonka avulla luodaan pitkän tähtäimen huolto- ja ylläpitosuunnitelma tuleville vuosille. Isojärven leirimajan menot kasvavat talousarviovuonna mahdollisten toimenpiteiden vuoksi. Tästä syystä myös vuokraustoiminnasta saadut tuotot voivat jäädä edellisvuotta pienemmäksi mahdollisten korjauksista johtuvien sulkujen vuoksi.

Laajentunut hanketoiminta vaikuttaa sekä tuloihin että menoihin. Nuorisopalvelut hakee lisärahoitusta hankeavustuksin lasten ja nuorten harrastustoiminnan kehittämiseen Suomen mallin mukaisesti, etsivään nuorisotyöhön ja paikalliseen kehittämishankeeseen, jossa edistetään nuorten koulutus- ja työllisyysmahdollisuuksia ja osallisuutta. Erityiskohderyhmänä hankkeessa on 16-29 -vuotiaat nuoret. Liikuntapalvelut hakee hankeavustuksin lisärahoitusta lähi- ja luontoliikuntatoiminnan kehittämiseen eri elämänvaiheissa ja liikuntapaikkarakentamiseen. Hankeavustusten omarahoitusosuudet vaihtelevat 90 %:sta 25 %:tiin.

Nuorisopalvelut

Nuorisopalveluiden tärkeimpiä tehtäviä ovat edistää nuorten osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia sekä tukea nuorten kasvua, yhteisöllisyyttä ja itsenäistymistä. Nuorisopalvelut tukee myös nuorten harrastamista ja pyrkii parantamaan nuorten kasvu- ja elinoloja. Nuorisopalveluihin kuuluu perusnuorisotyö, etsivä nuorisotyö sekä työpajatoiminta. Suomen mallin mukaisesti Pornaisten malli-hanke kehittää nuorten

harrastustoimintaa koulujen yhteydessä. Nuorisovaltuusto vastaa nuorten kuulemisesta kunnallisessa päätöksenteossa.

Tavoitteet

STRATEGINEN TAVOITE: PANOSTUS KASVUN JA OPPIMISEN KOKONAISUUDEN SUJUVUUTEEN	
Arvioimme ja kehitämme kunnan omaa palvelutuotantoa yksityisen palvelutarjonnan rinnalla sekä yhteistyössä naapurikuntien kanssa. Panostamme ennaltaehkäiseviin palveluihin terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi.	
Vuositavoite:	Mittari:
Nuorisopalveluiden tavoitteena on lisätä nuorten osallisuutta ja vaikuttamisen mahdollisuuksia.	Nuorisopalveluiden kehittämiskysely nuorille
Nuorisopalveluiden tavoitteena on luoda systemaattinen toimintamalli yhdessä eri toimijoiden kanssa. Toiminnan avulla halutaan parantaa nuorisopalveluiden näkyvyyttä nuorten luonnollisissa toimintaympäristöissä siten, että myös palveluiden ulkopuolelle jäävät löytäisivät palveluiden pariin. Näin vahvistetaan nuorten taitoja ja keinoja osallistumiseen ja vaikuttamiseen.	Luodaan Pornaisten oma jalkautumisen käsikirja yhdessä eri toimijoiden kanssa
Mielekäs harrastustoiminta tukee nuorten jaksamista ja ennaltaehkäisee syrjäytymistä. Suomen mallin mukaisesti Pornaisten mallin tarkoituksena on mahdollistaa jokaiselle lapselle ja nuorelle mieluisa ja maksuton harrastus koulupäivän yhteydessä.	Harrastajien määrä / Pornaisten malli harrasteryhmä Harrasteryhmiin osallistuneiden lasten ja nuorten % osuus kaikista pornaislaisista peruskoululaisista
Nuorisopalveluiden kehittämissuunnitelman mukaisesti panostamme nuorten koulutus ja työllisyysmahdollisuuksien parantamiseen kunnassa.	Pajan opinnollistaminen käynnistetty Tavoitettujen toisen asteen opiskelijoiden määrä Ohjaamotoinnin kautta tavoitettujen nuorten ohjautuminen jatko palveluihin Yhteistyötapahtumien määrä

Nuorisopalvelujen ryhmien ja tapahtumien osallistuja- ja asiakasmäärät 2019–2020 sekä arvio 2021–2023

Toiminto	2020	2021 (kausi kesken)	2022	2023	2024
Nuorisotalo osallistujien keskiarvo	20	20	30	30	40
Kesäleirit (osallistujamäärä/tapahtumien määrä)	11/1	28/2	60/3	60/3	60/3
Eriyisnuorisotyöasiakkuudet (työpaja+etsivä=tavoittanut+kontaktoinut)	8/38+42	7/54+62	8/80+90	8/80+90	8/80+90
Ohjaamoasiakkuudet (yksilö/ryhmäkohtaamiset/ryhmissä kohdattujen määrä)	49/2/27	61/2/20	100/3/40	100/3/40	100/3/40
Junnukerho Parkkoja	12	-	20	20	20
Junnukerho Keskusta	10	-	20	20	20
Tapahtumat ja retket (osallistujamäärä/tapahtumien määrä)	200/1	13/2	100/3	100/3	100/3

Liikuntapalvelut

Liikuntaryhmistä ja hyvinvointineuvonnasta vastaa vakituinen liikunnanohjaaja (1htv). Edullisia matalan kynnyksen liikuntaryhmiä järjestetään kaikille ikäluokille ja ryhmille. Panostamme erityisesti kuntalaisten omaehtoisen liikunnan tukemiseen ohjaustyössä. Hyvinvointineuvontaa tarjotaan kunnan henkilöstölle ja kuntalaisille. Työterveyshuolto ja terveystoimi ovat sitoutuneita ohjaamaan asiakkaita hyvinvointivalmennuksen piiriin. Seura- ja yhdistystoimintaa tuetaan sekä rahallisesti että tarjoamalla ilmaisia tai edullisia liikuntatiloja seurojen käyttöön.

Liikkumisen ja liikunnan olosuhteiden systemaattiseen kehittämiseen panostetaan luomalla liikuntapaikkasuunnitelma huolellisen koko kunnan kattavan liikuntapaikkaselvityksen perusteella, joka toteutetaan heti alkuvuodesta 2022. Suunnitelman valmistumisen jälkeen systemaattisesta kehittämisestä vastaa tekniselle toimelle palkattava liikuntapaikkamestari (1htv). Liikuntapaikkamestarin palkkakulut katetaan vapaa-aikapalveluiden kautta sisäisellä laskutuksella. Liikunta- ja virkistysalueita suunnitellaan hyvinvointiohjelmaan kirjatun tavoitteen mukaisesti yhteistyössä eri intressiryhmien kanssa. Liikuntapaikkarakentamisen hankkeita ja kalustohankintoja toteutetaan vuosittain investointivarausten puitteissa.

Tavoitteet

STRATEGINEN TAVOITE: PANOSTUS KASVUN JA OPPIMISEN KOKONAISUUDEN SUJUVUUTEEN	
Arvioimme ja kehitämme kunnan omaa palvelutuotantoa yksityisen palvelutarjonnan rinnalla sekä yhteistyössä naapurikuntien kanssa. Panostamme ennaltaehkäiseviin palveluihin terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi.	
Vuositavoite:	Mittari:
Ylläpidämme ja paranamme liikkumisen olosuhteita panostamalla liikunta –ja ulkoilu paikkojen riittävään hoitoon ja ylläpitoon.	Liikuntapaikkasuunnitelman laatiminen alkuvuodesta 2022 ostopalveluna Palkataan liikuntapaikkamestari (v.2022 0,75htv, v.2023 eteenpäin 1htv) liikuntapaikkasuunnitelman valmistumisen jälkeen

Hyvinvointiohjelman mukaisesti panostamme ennaltaehkäiseviin palveluihin, joiden avulla kannustamme ihmisiä erityisesti omaehtoiseen aktiivisuuteen arjessa.	Luonto- ja lähiliikuntapaikkojen kävijäseuranta (heatmap)
Ohjatussa toiminnassa hyödynnämme pornaislaisten luonnollisia elinympäristöjä. Kehitämme ohjattua toimintaa lähi- ja luontoliikuntapaikkoja hyödyntäen.	Lähi- ja luontoliikuntahankkeen toimintojen juurruttaminen osaksi vakituista ohjaustoimintaa % osuus kaikista ohjatuista tunneista, joissa hyödynnetty lähi- ja luontoliikuntamahdollisuuksia
Tunnistamme ennaltaehkäisevässä toiminnassa elämänculussa (ruuhkavuodet ja vähän liikkuvat liikuntapalveluiden ulkopuolella olevat ikääntyneet) olevat haasteet, joihin kohdennamme omaa toimintaa.	Perheliikunnan lisääminen / krt / osallistujat Voimaa vanhuuteen mentorointiohjelma tai sen mukaiset toimenpiteet, joissa jalkaudutaan palveluiden ulkopuolelle jäävien ikääntyneiden luonnollisiin elinympäristöihin Tavoitetut henkilöt / jalkautumiset

Liikuntaryhmien osallistujamäärien keskiarvot sekä tapahtumien ja asiakkuuksien määrät 2019–2020 sekä tavoitteet vuosille 2021–2023.

RYHMÄ	2020	2021	2022	2023	2024
Aikuiset	ka.	ka.	ka.	ka.	ka.
Eläkeläisten kuntosali ryhmä x2	15	15	20	20	20
Kuntosaliopastus ryhmä (vaihtuvat kävijät)	12	20	30	40	50
Toiminnallisen harjoittelun ryhmä	25	25	25	25	25
Uinti ja vesijumpparetket (määrä)	0	25	30	35	40
Kuntojumppa Waltari	19	20	20	20	20
Kuntojumppa Parkkoja	20	20	20	20	20
Kehonhuolto ja venyttely	18	20	20	20	20
Lapset ja nuoret					
Sporttileiri	36 (2)	40	40	40	40
Uimakoulu (osallistujia yht./ryhmiä)	30/3	40/3	45/3	45/3	45/3
Liikuntahankkeiden ryhmät (osallistujia yht./ryhmien määrä)	45/5	83/10	100/12	120/14	130/ 15
Erityisliikunta					
Soveltavan liikunnan ryhmä	15	15	20	25	30
Muut					
Liikuntaneuvonnan asiakkaat	10	2	15	25	35

Kuntosalikorttien kpl määrä	100	102	120	120	120
Tapahtumat (osallistujia/tapahtumia)	200/2	50/1	250/3	300/3	350/3
Perheliikunta (osallistujia yht./ryhmien määrä)	250/6	96/3	120/3	135/3	145/3
Luonto- ja lähiliikunta(osallistujia yht./ryhmien määrä)	78/8	83/10	100/3	120/4	140/4
Digi (ohjausten määrä ja katsonta kerrat)	20/3000	40/3200	40/3400	45/4000	50/5000